

[Johan Asmussen.]

den i virkeligheden alt for korte tid, der levnes folketinget til at sætte sig blot nogenlundeindiet så overordentlig omfattendestof.

Jeg kan ikke nægte, at det ville have gjort studiet af de enkelte bestemmelser adskilligt lettere, hvis man ikke i så høj grad havde været henvist til at søge både den mere generelle fremstilling af baggrunden og fortolkningen af enkeltheder i vidnebetænkningen og andre steder, hvor man endda selv må finde frem til dem uden synderlig hjælp i henvisninger. Det ville have været en betydelig fordel både for vort arbejde med forslaget her i tinget — en af de tidligere ærede ordførere har allerede antydnet det — og senere, når bestemmelserne skal anvendes og fortolkes i praksis, hvis problemerne var blevet en hel del mere indgående behandlet i selve motiverne. Til adskillige af paragrafferne er der overhovedet intet fortolkningsbidrag i motivbemærkningerne. For blot at nævne et enkelt eksempel: der er ikke et ord i selve motiverne direkte vedrørende forslaget til den nye § 170 med de meget betydningsfulde regler om vidnefritagelse o. s. v. for præster, læger og advokater. Der er et par generelle sætninger om, hvor vigtige disse bestemmelser er, i indledningen til bemærkningerne, men ikke et ord til selve § 170. Det virker nærmest på mig, som om der egentlig måtte være faldet noget væsentligt ud.

I øvrigt er jeg ligesom de ærede foregående ordførere stort set enig i de forbedringer og ændringer, som lovforslaget er udtryk for, også dér, hvor man i den højtærede justitsministers forslag afviger fra vidneudvalgets udkast. Det er sikkert rigtigt og nødvendigt, at hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter — det er § 169 — i givet fald må kunne begrunde, at tjenestemænds og lignendes afgivelse af vidneforklaring forhindres; men jeg skal ikke nægte, at de statsretlige betæneligheder i forbindelse med denne bestemmelse, som blev fremsat af det ærede medlem hr. Thestrup, måske nok kan give anledning til yderligere overvejelser af dette punkt i udvalget.

Det er efter min mening en absolut rigtig forbedring af reglerne om pressefolks beskyttelse af deres kilder, som har fundet udtryk i forslaget til § 172. I virkeligheden

er det jo en lovfæstelse af den faktiske tilstand: at opgivelse af kilden, det er noget, som en journalist simpelt hen ikke gør. Det er al ære værd, at man har stået fast på dette, også når man har risikeret at komme i fængsel for det og faktisk er kommet i fængsel, så vidt jeg husker.

At der ikke mere skal være noget, der hedder at aflægge ed i retten, vil måske nok forbløffe en og anden, ligesom det ofte har undret folk, der udslynger den kendte replik: det vil jeg aflægge ed på, når man fortæller dem, at det kan de slet ikke komme til, for det bruger vi ikke her i Danmark. Sådan har det jo været i snart umindelige tider med en lille og ikke særlig heldig undtagelse i faderskabssager, og det er godt det samme. Man føler sig ikke altid overbevist om, at en sådan ed ville kunne aflægges med saligheden i behold. Den fri bevisbedømmelse med kraftig og ikke for sjældent reaktion over for falsk forklaring må være det eneste rette.

Også umiddelbarheden, at vidner føres for den ret, der skal dømme i sagen, må i princippet være rigtig og under nutidens forhold gennemførlig i langt højere grad end hidtil; men helt uden betænkelighed er det nu vist ikke, navnlig da et vidne har pligt til at møde, selv om han måske med rette mener at have krav på at blive fritaget for at afgive forklaring. Der burde måske i den pågældende bestemmelse, § 174, gøres en tilføjelse om hensyntagen også til den ulempe, det vil medføre for vidnet at skulle rejse til en anden retskreds. Det kan jo blive en ganske betydelig ulempe og vil nok i mange tilfælde koste en hel del eller det meste af en arbejdsdag.

Som det allerede er berørt af flere af de ærede ordførere, bør man i denne forbindelse antagelig også revidere bestemmelserne om vidnegodtgørelse. Det er allerede nævnt, at 5 kr. for hver påbegyndt periode af 2 timer, selv om minimum er sat til 10 kr., er et beløb, som i dag næppe stimulerer folks lyst til at skulle ofre deres tid på at rejse til vidneforklaring.

En vigtig nydannelse er reglen i § 171, hvor hovedreglen siger, at en parts nærmeste ikke har pligt til at afgive forklaring som vidne. Det er utvivlsomt med rette, når man i den højtærede justitsministers forslag har fraveget den kategoriske be-